

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0822U100601

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-02-2022

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корній Анастасія Андріївна

2. Kornii Anastasiia Andriivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 102

Назва наукової спеціальності: Хімія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 25-01-2022

Спеціальність за освітою: 10 Природничі науки

Місце роботи здобувача: ТОВ "Науково-виробниче підприємство "Єнамін"

Код за ЄДРПОУ: 30402329

Місцезнаходження: вул.Червоноткацька, 78, м. Київ, 02094, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.001.257

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, м. Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, м. Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 31.19

Тема дисертації:

1. Модифіковані оксидами Mn(IV), Cu(II), Fe(III) та плівкою SiO₂ планарні електроди для вольтамперометричного визначення дисахаридів та гідроксифеніламінів у продуктах харчування та фармацевтичних препаратах
2. Planar electrodes modified by oxides of Mn (IV), Cu (II), Fe (III) and SiO₂ film for voltammetric determination of disaccharides and hydroxyphenylamines in food and pharmaceutical products.

Реферат:

1. У роботі уніфіковано умови одержання наночасток MnO₂ з водних розчинів солей мангану (II) на поверхні планарного електроду, вкритого плівкою індій-станум оксиду (ITO), та планарного вугільного наноструктурованого електроду (наноПВЕ) за методом електроосадження. Доведено, що морфологію покриття MnO₂ – від плівок до окремих наночасток, можа регулювати зміною концентрації прекурсора, потенціалу та часу електроосадження. Методом циклічної вольтамперометрії доведено, що наноструктурований MnO₂ проявляє більшу електрохімічну активність у присутності гідроген пероксиду, порівняно з макро частками або плівками. Покриття наноПВЕ-MnO₂ електродів плівкою SiO₂, отриманою

методом електроіндукованого осадження, попереджає вимивання модифікатора з поверхні робочого електроду та його забруднення продуктами окиснення аналітів. Модифіковані наноПВЕ-MnO₂-SiO₂ електроди мають на порядок нижчу межу виявлення (МВ) та ширший лінійний діапазон (ЛД) калібрувального графіка для визначення H₂O₂, порівняно із немодифікованими наноПВЕ електродом. Потенціал детектування гідроген пероксиду знизився від 1,0 В до 0,65 В, що сприяє покращенню селективності визначення аналіту в присутності еквімолярної кількості аскорбінової кислоти, сечовини та тіосечовини. Методом циклічної вольтамперометрії показано, що частки CuO, синтезовані методом співосадження та інкапсульовані у плівці SiO₂ на поверхні наноПВЕ, проявляють каталітичні властивості у реакції розкладу H₂O₂. Отримані наноПВЕ-CuO-SiO₂ електроди мають на порядок вищу чутливість та ширший ЛД визначення гідроген пероксиду порівняно з наноПВЕ-SiO₂. Визначення H₂O₂ проводили при катодному потенціалі -0,5 В, що суттєво покращує селективність детектування аналіту в присутності відновників – аскорбінової кислоти і сечовини, порівняно з немодифікованим наноПВЕ. На основі модифікованих частками MnO₂ та CuO електродів отримано чутливі елементи біосенсорів. З цією метою ферменти інкапсульовали на поверхню електродів у плівці SiO₂ за методом електроіндукованого осадження. Вперше отримано біферментні композитні покриття шляхом одночасної інкапсуляції у плівках SiO₂ двох ферментів: глюкозооксидази (ГО) та інвертази або глюкозооксидази та мальтази, на поверхні наноПВЕ-MnO₂ та наноПВЕ-CuO-SiO₂ електродів відповідно. Інкапсульовані ферменти зберігають свою каталітичну активність по відношенню до сахарози і мальтози протягом одного місяця, у той час як їх водні розчини стабільні тиждень. Модифіковані наноПВЕ-MnO₂-ГО-Інв-SiO₂ та наноПВЕ-CuO-ГО-Мальтаза-SiO₂ електроди використовували для визначення сахарози та мальтози у зразках меду та пива. Встановлено, що методика вольтамперометричного визначення сахарози з використанням наноПВЕ-MnO₂-ГО-Інв-SiO₂ електроду за оптимальних умов дозволяє проводити визначення сахарози у присутності 50-кратного надлишку глюкози та фруктози. Правильність розроблених вольтамперометричних методик визначення дисахаридів з використанням модифікованих композитними покриттями MnO₂-ГО-Інв-SiO₂ або CuO-ГО-Мальтаза-SiO₂ наноПВЕ електродів підтверджено референтним методом – високоефективною рідинною хроматографією. Оптимізовано методику електрохімічного осадження часток Fe₂O₃ на поверхню наноПВЕ електродів. Регулюючи кількість циклів електроосадження одержують покриття різної морфології, що підтверджено методом скануючої електронної мікроскопії. Методом циклічної вольтамперометрії доведено, що найбільшу електрохімічну активність у присутності гідроген пероксиду мають наночастки оксиду феруму (III). За умов модифікування на поверхні наноПВЕ утворюється суміш сполук Fe₂O₃ та FeO(OH), що доведено методом EDX. Покриття наноПВЕ-Fe₂O₃ електродів плівкою SiO₂ попереджає вимивання модифікатора та покращує стабільність аналітичного відгуку гідроген пероксиду в 4 рази порівняно з немодифікованим електродом. Проте детектування H₂O₂ з використанням наноПВЕ-Fe₂O₃-SiO₂ ускладнено заважаючим впливом розчиненого у воді кисню. Методом циклічної вольтамперометрії доведено, що гідроксифеніламіни, зокрема, дофамін і парацетамол, є електроактивними на поверхні наноПВЕ-Fe₂O₃-SiO₂. Лімітуючою стадією окиснення-відновлення досліджених аналітів є адсорбція на поверхні модифікованих електродів. У той час як для наноПВЕ лімітуючою стадією є дифузія. Отримані результати дозволяють припустити, що перед окисно-відновною реакцією на модифікованих електродах відбувається координація досліджених сполук через їх гідроксильні групи з Fe(III) на поверхні. Розроблено методики електрохімічного визначення дофаміну та парацетамолу з використанням наноПВЕ-Fe₂O₃-SiO₂ електродів методом диференційно-імпульсної вольтамперометрії (ДІВ). Інкапсуляція вуглецевих наночасток (наноС) у плівку SiO₂ на поверхні наноПВЕ дає можливість на порядок знизити МВ і покращити селективність визначення дофаміну та парацетамолу порівняно з наноПВЕ та наноПВЕ-Fe₂O₃-SiO₂ електродом.

2. This work describes the conditions for obtaining MnO₂ nanoparticles from aqueous solutions of manganese salts (II) on the surface of a planar electrode covered with an indium-tin oxide film (ITO) and a planar carbon nanostructure electrode (nanoSPCE) by electrodeposition. The morphology of MnO₂ coating from films to individual nanoparticles can be regulated by changing the precursor concentration, the potential and the electrodeposition time. Cyclic voltammetry has shown that nanostructured MnO₂ exhibits greater electrochemical

activity in the presence of hydrogen peroxide compared to macro particles or films. Coating of nanoSPCE-MnO₂ electrodes with SiO₂ film, obtained by electrochemical deposition, prevents removal of the modifier from the surface of the working electrode and its pollution by oxidation products of analytes. Modified nanoSPCE-MnO₂-SiO₂ electrodes have an order of magnitude lower detection limit (LOD) and wide linear range (LR) of the calibration graph for H₂O₂ detection compared to unmodified nanoSPCE electrodes. The detection potential of hydrogen peroxide decreased from 1,0 V to 0,65 V, improving the selectivity of detection in the presence of an equimolar amount of ascorbic acid, urea and thiourea. Cyclic voltammetry has shown that CuO particles synthesized by co precipitation technique and encapsulated in SiO₂ film on the surface of nanoSPCE exhibit catalytic properties in the H₂O₂ decomposition reaction. The obtained nanoSPCE-CuO-SiO₂ electrodes have an order of magnitude higher sensitivity and broader linear range of hydrogen peroxide determination compared to nanoSPCE. H₂O₂ determination was performed at -0,5 V cathodic potentiation, which significantly increases the selectivity of detection of analyte in the presence of ascorbic acid and urea, compared with unmodified nanoSPCE. Sensitive biosensor elements were obtained using electrodes modified with MnO₂ and CuO particles. For this purpose, the enzymes were encapsulated onto the surface of the electrodes in SiO₂ film by electro assisted deposition method. For the first time, two enzymes: glucose oxidase and invertase or glucose oxidase and maltase were encapsulated into SiO₂ films on the surfaces of nanoSPCE-MnO₂ and nanoSPCE-CuO-SiO₂ electrodes respectively. The encapsulated enzymes retain their catalytic activity towards sucrose and maltose for one month, while their aqueous solutions are stable for a week. Modified nanoSPCE-MnO₂-GO-InV-SiO₂ and nanoSPCE-CuO-GO-Maltase-SiO₂ electrodes were used for the determination of sucrose and maltose in samples of honey and beer. The methodic of voltammetric determination of sucrose using nanoSPCE-MnO₂-GO-InV-SiO₂ electrode under optimal conditions allowed to carry out sucrose determination in the presence of 50-times excess of glucose and fructose. The validity of the developed voltammetric detection of disaccharides using nanostructured electrodes modified with MnO₂-GO-Inv-SiO₂ or CuO-GO-Maltase-SiO₂ nanoparticle electrode was confirmed by reference method – high-performance liquid chromatography. Optimized technique of electrochemical deposition of Fe₂O₃ particles on the surface of nanoSPCE electrodes. By regulating the number of electrodeposition cycles the coatings are obtained with different morphology, which was confirmed by scanning electron microscopy. Ferum (III) oxide nanoparticles were shown to be the most electrochemical active substances in the presence of hydrogen peroxide by the cyclic voltammetry method. Under the conditions of modification, the Fe₂O₃ and FeO(OH) mixture of compounds are formed on the surface of nanoSPCE, which were confirmed by EDX method. Coating the nanoSPCE-Fe₂O₃ electrodes with a SiO₂ film prevents washout of the modifier and increases the stability of the analytical hydrogen peroxide increased in four times compared to a non-modified electrode. However, H₂O₂ detection with nanoSPCE-Fe₂O₃-SiO₂ was hampered by the interfering influence of the dissolved oxygen in water. Hydroxyphenylamines, in particular dopamine and paracetamol, were shown to be electrically active on the surface of nanoSPCE-Fe₂O₃-SiO₂ by cyclic voltammetry. The limiting stage of oxidation-reduction of the studied analytes was adsorption on the surface of the modified electrodes. Whereas for nanoSPCE the limitation stage is diffusion. The results obtained allow assuming that before the redox reaction on the modified electrodes the coordination of investigated compounds through their hydroxyl groups with Fe(III) on the surface takes place. The methodics of electrochemical determination of dopamine and paracetamol using nanoSPCE-Fe₂O₃-SiO₂ electrodes by the diferential pulse voltammetry (DPV) method were developed. Encapsulation of carbon nanoparticles (nanoC) in a SiO₂ film on the surface of nanoSPCE enables an order of magnitude reduction of detection limit and improvement of selectivity of detection of dopamine and paracetamol compared to nanoSPCE and nanoSPCE-Fe₂O₃-SiO₂ electrodes.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тананайко Оксана Юріївна

2. Tananaiko Oksana Yuriivna

Кваліфікація: д. х. н., 02.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дубенська Лілія Осипівна

2. Dubenska Liliia Osypivna

Кваліфікація: к. х. н., 02.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Пшинко Галина Миколаївна
2. Pshinko Galyna Mykolaivna

Кваліфікація: д.х.н., 21.06.01**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Дорошук Володимир Олександрович
2. Doroshchuk Volodymyr Oleksandrovych

Кваліфікація: к. х. н., 02.00.02**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Іщенко Олена Вікторівна
2. Ischenko Elena Viktorivna

Кваліфікація: д.х.н., 02.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:**

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Рябухін Сергій Вікторович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Рябухін Сергій Вікторович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.